

**Кафедра цивільного захисту та медицини катастроф
Кочін І.В., Гайволя О.О., Трошин Д.О., Царьов В.В.
відокремлений підрозділ «Мелітопольський міський відділ ДУ
«ЗАПОРІЗЬКИЙ ОЛЦ МОЗ УКРАЇНИ» Мануйленко Л.Г.
відокремлений підрозділ «Василівський міжрайонний відділ ДУ
«ЗАПОРІЗЬКИЙ ОЛЦ МОЗ УКРАЇНИ» Хандога Е.В.**

Медичний захист цивільного населення та військовослужбовців в зонах бойових дій у Донецькій та Луганській областях та прилеглих територіях забезпечується виконанням комплексу заходів (лікувально-евакуаційних, санітарно-гігієнічних та протиепідемічних), які здійснюються у максимально короткі терміни спеціальними професійно підготовленими формуваннями. Залучаються та використовуються сили та засоби структурних підрозділів санітарно-епідеміологічного, дезінфекційного профілю, лікувально-профілактичних установ, закладів служби медицини катастроф, цивільного захисту населення, військової медицини, підприємств різного відомчого підпорядкування, всіх форм власності на місцевому, територіальному, державному рівнях, а також цивільне населення та військовослужбовці, в залежності від санітарно-епідеміологічної ситуації.

Сприятливий санітарно-епідеміологічний стан населення в зонах бойових дій та прилеглих територіях визначається постійним виконанням комплексу провідних взаємопов'язаних заходів: санітарна обробка, знезараження при організації водопостачання, харчування, місць збору та утилізації відходів, епідемічна безпека медичного обслуговування, місць проживання населення та дислокації збройних сил, а також рівень гігієнічних знань та навичок серед них, що забезпечує санітарно-епідеміологічне благополуччя серед військ та підтримує обороноздатність військовослужбовців та країни в цілому.

**Гігієнічна оцінка забруднення атмосферного повітря м. Запоріжжя
зваженими часточками**

**Запорізький державний медичний університет
к.м.н. Севальнєв А.І., Волкова Ю.В.,
відокремлений підрозділ «Запорізький міський відділ ДУ «ЗАПОРІЗЬКИЙ
ОЛЦ МОЗ УКРАЇНИ»
Хомутов В.О., Федотова Т.І., Чеберяк Т.О., Нікітчук О.А., Волков Д.С.**

Одним з основних факторів забруднення атмосферного повітря таких великих промислових центрів як м. Запоріжжя є тверді зважені часточки.

Мета дослідження вивчити та проаналізувати стан забруднення атмосферного повітря м. Запоріжжя зваженими часточками.

Матеріали та методи. Якість атмосферного повітря вивчалася за звітною формою промпідприємств 2-ТП «Повітря», результатами вимірювань концентрацій зважених часточок (ЗЧ) гравіметричним методом (TSP) та за допомогою аналізатора аерозолі KANOMAX-3521 (PM₁₀).

Обробка показників проводилася з використанням аналітичних та статистичних методів.

Результати дослідження. Встановлено, що зважені часточки входять до п'ятірки основних забруднювачів атмосферного повітря м. Запоріжжя. Так, їх валові викиди, в середньому, за останні п'ять років склали $8500 \pm 588,06$ т/рік, що відповідає 7,5 відсоткам сумарного показника забруднення повітря міста від стаціонарних джерел. В розрізі районів міста було встановлено, що за обсягами викидів ЗЧ найбільш забрудненими є Заводський ($7249,02 \pm 389,5$ т/рік), Шевченківський ($1524,4 \pm 155,02$ т/рік), та Вознесенівський райони ($511,88 \pm 163,66$ т/рік).

В цих районах міста нами протягом року виконувалися вимірювання концентрацій TSP і PM_{10} в атмосферному повітрі. В результаті була виявлена постійна присутність цих речовин в повітрі. Найбільші концентрації зважених часток в атмосферному повітрі були зафіксовані на перехрестях автомагістралей. Так, на перехресті вулиць Рекордній та Заводській, максимальне значення вмісту загального пилу (TSP) становило $2,1 \text{ мг/м}^3$, тобто перевищувала ГДК в 4,2 рази; а PM_{10} - $1,65 \text{ мг/м}^3$, відповідно кратність перевищення склала 5,5 раз.

На придорожніх територіях в ЗЧ були присутні в концентраціях, що перевищують ГДК в 1 - 4,3 рази. В атмосферному повітрі селітебних зон концентрації TSP перевищували ГДК і це мало системний постійний характер. Кратність перевищення ГДК TSP складала від 1,02 до 2,4 раз. Перевищення ГДК м.р. PM_{10} мали поодинокий характер.

Висновки. Проблема забруднення атмосферного повітря у м. Запоріжжі зваженими часточками лишається актуальною.

Постійна присутність зважених часточок в повітрі та систематичне перевищення ГДК цими забруднювачами є підставою для організації постійного моніторингу за вмістом не лише загального (TSP), а й дрібнодисперсного пилу для коректної оцінки якості атмосферного повітря та його впливу на експоноване населення.

Гігієнічна оцінка умов праці та професійних ризиків для працівників мартенівського цеху металургійного підприємства повного циклу

Запорізький державний медичний університет
Севальнєв А.І., Шаравара Л.П.
ДУ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОЛЦ МОЗ УКРАЇНИ» Козлова І.С.

Металургійна галузь характеризується важкими та небезпечними умовами праці, які справляють негативний вплив на здоров'я працюючих, серед них несприятливі мікрокліматичні умови, забруднення повітряного середовища пилом та газами, шум та вібрація.

Мета дослідження: Провести гігієнічну оцінку умов праці та професійних ризиків для працівників мартенівського цеху металургійного підприємства повного циклу.

Матеріали та методи: Проведено дослідження умов праці на робочих місцях основних професій мартенівського цеху. Проаналізовано 351 протокол, із них: 112